

Psiho trilogija

Rzenik 2003/2004

✍ in 📷 Gregor Kresal

Želja, ki se mi je porajala dlje časa, v skoraj tridesetih obiskih te izredne stene, je bila, da bi sistematično poskušal preplezati vse njene najbolj atraktivne predele, ki se jih ni lotil še nihče. Poleg tega sem želel opraviti še kakšno prosto ponovitev katere izmed krušljivih tehničnih smeri. Najbolj izrazite linije v steni so v glavnem



1. Peklenska pomaranča: Kozjek, Kragelj; 1983
2. Peklenska cedevita: Prezelj, Kešnar, Pollak; 1989
3. Hudičeva limona(da): Kresal, Semrajc; 1993
4. Jožek: Kresal, Miškovič; 2004

že preplezane, vseeno pa stena ponuja še marsikatero zanko in težavo. Vabijo še npr. Rzenikova Sfinga, pa velikanska streha med Cedevito in Andromedo v zgornjem delu, pa nekaj gladkih stebrov bolj proti levi, spolirano, nerazčlenjeno previsje pod Domžalsko diretissimo in še kaj bi se našlo. Če vzamemo v obzir, da v Kamiško-Savinjskih Alpah le stežka najdemo steno, ki bi jo po zahtevnosti lahko postavili tej ob bok (posamezne predele severne stene Ojstrice in steno Dolške Škrbine tukaj izvzemam), je kar malo nenavadno, da včasih tudi po leto in več sameva in da se je večina plezalcev še vedno na daleč izogiba. Prostora za najzahtevnejše smeri je tukaj še precej, kljub temu, da je v steni že spoštljivo veliko preplezanih smeri. Le manjše število med njimi je lažjih, mnoge še vedno zahtevajo bivak, prav povsod pa je treba računati z nepredvidljivo kamnino in včasih zares čudnimi odstavki. Izrazit problem krušljivih previsnih plošč levo od Rjavega pasu je pred leti že rešil Tomaž Humar s smerjo Močvirje norih želja (A4), ki jo je jeseni 1996 v več ločenih dneh preplezal v navezi z Daretom Božičem. Nekatere smeri, tako kot Jožek, verjetno ne bodo potekale čez celo ostenje, vendar kdor pozna konfiguracijo Rzenikove stene, bo vedel, da včasih to ni ni najbolj pomembno.

Jožek

A4-A5/A2+, 150 m, 28 h, 28.-29. 12. 2003 in 16.-17., 24. 1. 2004

Prvi raztežaj, ki je strop velike votline, je terjal 11 ur plezanja. Po prvih nekaj metrih se vsaka napaka konča na tleh! V raztežaju, ki je vsega skupaj dolg 30 m, je bilo uporabljenih 70 klinov, od tega približno 40 specialnih. Vse vrste rurpov, nožev, ptičjih kljunov, ki sem jih posebej za ta namen obrusil do rezila. Uporabil sem tudi veliki in mali Stubajev kremplejc ter Camalota št. 1 in 01. Včasih je bilo za minimalno napredovanje potrebno povezati tudi po 6 specialcev. Smer se iz zgornjega okna nadaljuje v levo, potem pa gre ves čas naravnost navzgor na naloženo poličko pod trebušastimi previsi, kjer postane stena živo oranžna. Naprej pa v desno, po počki do neverjetnega dreveščka sredi

drobljivih previsov. Sledi popolna podrtja do naslednjega debelca, kjer ti res ni več jasno, kako tam sploh lahko še kaj raste. V naslednjem raztežaju, kjer se priključimo Pomaranči, nas čaka še ena prečka v obliki previsnega peskovnika. Tam Jožek svoje poslansvo konča.

Smer je imela en sam namen, in sicer opraviti z že omenjenim stropom ter ga v nadaljevanju potem povezati z enim najbolj »obarvanih« predelov celotne Rzenikove severne stene. Sosednje smeri, Pomaranča, Cedevida, pa v večji meri tudi Limonada, so v primerjavi z Jožkom mnogo manj zahtevne, čeprav zlasti slednji dve sodita med najtežje v steni. Vzpon je bil opravljen v dveh delih; najprej je bil preplezan strop, ki je zgodba zase, nato še nadaljevanje. Prvi dan sem plezal do trde teme. Z baterijo sem na koncu porabil uro in pol, da sem si pripravil venček vseh mogočih varoval, ki so mi, povezana, dajala majavo »upanje« za spust v vznožje. Jutranje polžje žimarjenje previdnih gibov nazaj je bilo eden vrhuncev dneva in smeri, živčnost pa na nezavidljivo visoki ravni. Pozabil sem si zavezati čevlje, tudi čelada je pozabljena ostala spodaj, da česa drugega sploh ne naštevam. Zadnjih nekaj metrov se je zavleklo v nekaj ur. Najbolj kritičen je ravno odsek, kjer se strop prelomi in se nadaljuje v narobe obrnjene stopnice velikega previsa, kjer ne drži nič, zato pa večmetrski skladi, naloženi drug na drugega, grozijo z odlomom celotnega predela, na katerem visiš. Miško je ves preostanek dneva porabil za čiščenje raztežaja. Najprej sva pripravila nekakšno vrveno ograjo in jo napela z žimarjem, za njegovo samovarovanje, potem pa sem ga z dvema vrveva še dodatno varoval, istočasno od zgoraj in spodaj, sicer bi prav tako lahko pristal na tleh. Ideja o varovanju se je seveda izkazala za pravilno. Tudi kasneje, ko so klini malo bolj držali, sva se vsak večer po vrvi vračala pod steno, prespala in naslednji dan nadaljevala plezanje. Razen

dveh dni naju je spremljalo še kar slabo vreme. Kljub veliki previsnosti pa so naju zaradi močnega vetra takrat zasipali pršni plazovi iz zgornjega dela stene. Smer sva zaključevala ravno, ko je na drugi strani doline hrvaške planince odnesel plaz pod Kokrškim sedlom. V povsem norih razmerah smo tistega dne pozno zvečer dobesedno zbežali v dolino. Jožek je moja četrta, gotovo najzahtevnejša prvenstvena smer v Rzeniku. Od vseh tehničnih smeri, ki sem jih preplezal do sedaj, je tudi najbolj nevarna. Težkih tehničnih raztežajev iz evropskih granitnih sten ali pa iz nekaterih mojih ostalih prvenstvenih smeri z nevarnostjo stropa v Jožku trenutno ne morem primerjati. Uporabila nisva niti enega svedrovca, niti enega riveta in niti ene umetne luknjice za kremplj. Nekoč sem dejal, da se bom tehničnega plezanja lotil le še, če me bo iz ziv nenormalno pritegnil, sedaj pa vem, da se bom v kaj podobnega spravil morda le še za res bogato denarno nagrado. Smeri ni možno preplezati prosto.

Poleg te smeri sta bili v najini trilogiji zajeti še prvenstvena smer Vstop prost! in prvi prosti vzpon prek hudo krušljive, tehnične Peklenske Cedevide. Ni se nama sicer vse izšlo po načrtih, saj je Cedevido pozno jeseni, po treh dneh študija in tik pred zaključnim vzponom tako »namočilo«, da nama zaenkrat ostaja samo prost vzpon po delih. Ker z Miškom vseeno kmalu načrtujeva tudi vzpon v enem zamahu, lahko zaenkrat povem le, da sodijo težave v najvišji razred.

Vstop prost!

7b/6a+, 300 m, 17 h skupaj s poizkusi, 27.-28. 9. 2003

Smer poteka v levem delu stene Rzenika, čez izrazit črn pas streh, viden od povsod. V





Okno v steni Rzenika

spodnjem delu sledi strmim ploščam in ozkim počem (6a+), ki pa se nadaljujejo tudi še nad strehami. Ko postane glavna poč nevarno naložena, se zbašemo levo na ozko poličko. Prav pod streho se priplazimo v krajši vijugi, najprej gor, potem dol (6b, specialni klini za varovanje). Čez streho gre smer preko nezagrešljive široke poč, ki prereže celoten odlom. Skala je tukaj najslabša, težave največje (7b), varovanje pa najmanj zanesljivo. Streha je bila preplezana šele v drugem dnevu poizkusov, saj se vsi ključni oprimki premikajo in se jih je bilo potrebno navaditi. Za varovanje je bil uporabljen Camalot št. 5! Nad streho se raztežaj zaključí s prečnico (6b), ki nas popolnoma brez varovanja pripelje do stojišča na desni. Naprej se pleza po čudnih ploščah (6a+/5a, varovanje s frendi, zatlačenimi v zemljo), katerih strmina popusti šele pri stiku s smerjo Apartheid, po kateri težavnost do vrha ne preseže več četrte stopnje. Tudi Veseli tobogan in Humarjev Fabjon direkt pripeljeta v bližino. V tem delu stene ostaja tako najbolj izrazit problem le še gladek previsen steber levo od Smeri črncev.

Še kratek skok v prejšnja leta

Ob omenjenih smereh sem v Rzeniku pozimi leta 1993 v navezi s Sebastjanom Semrajcem preplezal prvenstveni Hudičevo limona/do (6b+, A3, 5 dni) ter s Pavletom Kozje-

kom kasneje še Veseli tobogan (5c, WI 4+, brez cepinov in derez!, 1 dan). K pomembnejšim ponovitvam pa štejem še prvo prosto ponovitev prav tako zelo krušljive Peklenske pomaranče (6c+), ki sva jo spomladi leta 1995 opravila z Miho Kajzeljem, kar je še vedno edini vzpon prek te smeri v enem dnevu. Zaradi zelo krušljive skale, posebej na najtežjih mestih, in posledično slabega varovanja je prosto plezanje v smereh, kot sta Pomaranča in Cedevita, psihično mnogo bolj zahtevno in nekaj povsem drugega kot plezanje istih smeri s tehničnimi pripomočki. Želja po reševanju novih problemov ostaja naprej, le baterije bo potrebno spet malo napolniti.

Zahvaljujem se požrtvovalni snemalni ekipi (Mičo, Magi, Koki, Aljo, Dule, Grebo, Cvetko), ki je vse vzpone ('03 in '04) posnela na filmski trak, saj zares ni imela lahkega dela, in mnogim ostalim kolegom, ki so mi, zlasti za Jožka, odstopili svojo opremo. Hkrati moram pohvaliti Miškota, ki se z močno voljo čedalje bolj suvereno spoprijema z mojimi načrti, pri čemer mu izkušnje seveda nikakor niso izostale. Vse tri smeri sva plezala Gregor Kresal in Dejan Miškovič. ●

Škoda

Ples
barvastih listov
z dreves,
vonj po vlagi
po trohnobi
in po vodi ...
Hladen piš,
napol leden ...

O, vem ...
Odhaja v tisoče
barvastih modric
ovita jesen ...

Janez Medvešek